

31. REDESCOBRIR VALÈNCIA: APROXIMACIÓ HISTÒRICA I CULTURAL

JUAN CARLOS GÓMEZ VELERT; MARÍA LUISA GIMÉNEZ SOLER

Objectiu del curs

Gaudir i saber reconèixer les diferents etapes evolutives d'una ciutat com València, amb un poblament, quasi ininterromput, de més de 2.100 anys d'antiguitat, on cada cultura que va poblar el solar que avui ocupa l'urbs va anar adaptant i transformant el paisatge, des dels seus orígens fins al s. XV.

Aquest curs pretén ser una invitació a deixar-se sorprendre en cada pas que donem pels carrers d'una ciutat, moltes vegades, no tan coneguda com creiem.

Resum del curs

El curs s'estructura en una sèrie de classes teòriques (12 hores), que aniran introduint aquells conceptes que ens permetran entendre millor com aquells fenòmens van anar definint la ciutat, en un moment cronològic i cultural concret. En les sessions pràctiques (8 hores), visitarem museus, zones arqueològiques museïtzades, carrers i edificis que ens permetran veure els vestigis que determinades cultures van deixar a la ciutat i com han arribat fins a nosaltres.

Classes teòriques

- Sessió 1. Conèixer la geografia física del lloc que va ocupar el nucli de població primitiu. Primers vestigis de poblament del solar d'ocupació i la zona: el poblament indígena i l'arribada de pobles mediterranis. Factors rellevants en l'elecció de l'enclavament. Va existir un nucli poblacional al solar on avui se situa València, abans de l'arribada dels romans? La fundació romana de Valentia. Context historicocultural. La Valentia republicana: extensió i principals testimoniatges arqueològics. Procedència dels pobladors, cultura material, etc.
- Sessió 2. La Valentia imperial: extensió, característiques i principals edificacions. El desembarcador fluvial del Túria. L'arribada del cristianisme a la regió i principals transformacions socials i urbanes. La importància d'una dona en la Valentia imperial: el cas de Viria Actae.
- Sessió 3. Temps d'inestabilitat: la caiguda de l'Imperi Romà d'Occident. L'ocàs de l'urbs. El període de domini visigot. Abandó i redistribució de la població. L'arribada del món musulmà. Transformacions i principals aportacions. Organització del sistema de reg, proveïment de la ciutat i sanitat (el Tribunal de les Aigües).
- Sessió 4. Al-Balansiya. Evolució del nucli poblacional. Portes, muralles, torres de defensa..., el sistema defensiu de la ciutat en època musulmana. Necròpoli i *funebria*. Mesquites i banys.

ÀREA DE LA UNIVERSITAT SÈNIOR

- Sessió 5. La València cristiana I: del segle XIII al XV. La conquesta del Cid. La conquesta de Jaume I i la cristianització de la ciutat: reconversió dels barris, mesquites i esglésies, noves edificacions, etc. L'època d'esplendor dels segles XIV i XV (1a part). Introducció i contextualització. L'Hospital dels Folls i la imatge de la rellevància de la Mare de Déu dels Desemparats...
- Sessió 6. La València cristiana II: del segle XIII al XV. Una època d'esplendor: el Consolat de Mar, la importància de la seda, els hospitals de València, la Universitat i l'enorme programa constructiu. El barri de les *fembres pecadrius*, la moreria i la jueria. La vitalitat i problemàtica del port, etc.

Classes pràctiques

Visites a peu per diferents zones de la ciutat, museus, jaciments arqueològics museïtzats, etc., amb la intenció de comprendre l'evolució de l'urbs en les diferents èpoques cronològiques i culturals que es treballen en les sessions teòriques.

Cada ruta historicocultural té una duració de dues hores i, sempre que els llocs a visitar així ho permeten, s'intenta que siguen el més accessibles possible.

- Pràctica 1. Ruta per a conèixer el desenvolupament historicocultural de València. Punts d'interès: Centre Museístic La Beneficència, Museu de Prehistòria de València, contextualització de la zona en diferents moments cronològics, c/ Corona, c/ Alt i c/ Baix.
- Pràctica 2. Ruta per a conèixer el desenvolupament historicocultural de València. Punts d'interès: pl. La Mare de Déu, façana de la basílica de la Mare de Déu dels Desemparats, pl. L'Almoïna, Centre Arqueològic de l'Almoïna, c/ Barcella i cripta arqueològica de la presó de Sant Vicent.
- Pràctica 3. Ruta per a conèixer el desenvolupament historicocultural de València. Punts d'interès: Portal dels Jueus, pl. Alfons el Magnànim, pl. Tetuan, Parterre, carrers Pintor Sorolla - Les Barques, Centre Cultural La Nau de la Universitat de València, c/ Comèdies, c/ La Pau, pl. La Reina.
- Pràctica 4. Ruta per a conèixer el desenvolupament historicocultural de València. Pl. Redona, c/ Sant Vicent Màrtir, c/ Sant Ferran, pl. El Mercat i Llotja de la Seda.